

Quadern de versions
i altres inèdits

849.915 PER

Andreu Peris

Col·lecció Poesia de Paper

114

Quadern de versions i altres inèdits

Andreu Peris

Universitat de les
Illes Balears
Servei de Biblioteca i
Documentació
Edifici Ramon Llull

Palma, 2001

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5110039661

© del text: l'autor, 2001

© de l'edició: Caixa de Balears «Sa Nostra» i Universitat de les Illes Balears, 2001

Directors de la col·lecció: Francisco J. Díaz de Castro, Perfecto Cuadrado i Albert Ribas

Disseny: Jaume Falconer

Edició: Universitat de les Illes Balears. Servei de Publicacions i Intercanvi Científic. Campus universitari. Cra. de Valldemossa, km 7.5. 07071 Palma

Impressió: Taller Gràfic Ramon. Carrer de Jaume Balmes, 39 i 43. 07004 Palma

ISBN: 84-7632-643-2

DL: PM / 570-2001

Foto 1: *Il mare, la musa e...*, de Daniel Monzón

Andreu Peris (Sagunt, 1968) ha previst per al *Quadern de versions i altres inèdits* una lectura adequada i cohesionada com a aplec poètic: *poesia afònica, 1993-2000*.

El pòrtic són les dues interpretacions d'*Eterno* de Giuseppe Ungaretti, una versió prou lliure de *La rosa bianca* d'Attilio Bertolucci i la traducció fidel, amb Joan Van-Dahlmann i Joan Peris, del poema que obri *The White Goddess. A Historical Grammar of Poetic Myth*. La fotografia *Crescita della musa* dona peu a la mostra de nou poemes inèdits sobre fons i formes diferents: versos de la sèrie *Tarquim*, proves d'autor i, fins i tot, lírics experiments del nostre versàtil Peris. *Le due muse* i *La musa ispira e sfida* presenten els darrers grups, que són algunes versions triades pels lectors d'*Obrir l'estiu* (El Tall. Palma, 2001) i de *Poemes a dues mans* (Columna. Barcelona, 1999) respectivament.

Com que *els horitzons perduts mai no tornen*, queda el desig de la lectura profitosa abans de tancar aquesta brevíssima nota a l'edició i passar als versos, que són causa i efecte del present treball.

*A Jan Carelman, a Noël Zinc i a Alfonsob!
A tots els Comerciants de Núvols, en particular*

*¡Amadas sean las orejas sánchez,
amadas las personas que se sientan,
amado el desconocido y su señora,
el prójimo con mangas, cuello y ojos!*

César Vallejo

*Oh, benvinguts, passeu, passeu,
de les tristors en farem fum,
que casa meva és casa vostra
si és que hi ha casa d'alguí.*

Jaume Sisa

ETERNO

a

Tra un fiore colto e l'altro donato,
l'inesprimibile vanità.

b

Tra un fiore colto e l'altro donato
l'inesprimibile nulla

ETERN

a

*Entre la flor collida i la donada,
l'inexplicable vanitat.*

b

*Entre una flor collida i una de donada
l'inexpressable no-res*

LA ROSA BIANCA

Coglierò per te

l'ultima rosa del giardino,
la rosa bianca che fiorisce
nelle prime nebbie.
Le avide api l'hanno visitata
sino a ieri,
ma è ancora così dolce
che fa tremare.
È un ritratto di te a trent'anni,
un po' smemorata, come tu sarai allora.

LA ROSA BLANCA

Ací tens

*l'última rosa del jardí,
la rosa blanca*
que naix
amb les primeres pluges de setembre.
Les àvides abelles l'han visitada
fins ahir,
però creix
tan de pressa que fa tremolar.

*És un retrat teu als meus trenta anys,
jove i encara fresca, com tu ets ara.*

IN DEDICATION

All saints revile her and all sober men

Ruled by the God Apollo's golden mean—
In scorn of which I sailed to find her
In distant regions likeliest to hold her
Whom I desired above all things to know,
Sister of the mirage and echo.

It was a virtue not to stay,
To go my headstrong and heroic way
Seeking her out at the volcano's head,
Among pack ice, or where the track had faded
Beyond the cavern of the seven sleepers:
Whose broad high brow was white as any leper's,
Whose eyes were blue, with rowan-berry lips,
With hair curled honey-coloured to white hips.

Green sap of Spring in the young wood a-stir
Will celebrate the Mountain Mother,
And every song-bird shout awhile for her;
But I am gifted, even in November,
Rawest of seasons, with so huge a sense
Of her nakedly worn magnificence
I forget cruelty and past betrayal,
Careless of where the next bright bolt may fall.

DEDICAT (A LA DEESSA BLANCA)

*Tots els sants la repudien, i tots els hòmens sobris
Regits per la daurada pauta del déu Apol·lo...
En menyspreu dels quals navegui per tal de trobar-la
A regions llunyanes donades a allotjar
A aquella a qui per damunt de tot desitjava conèixer,
Germana del miratge i del ressò.*

*Fou una virtut no aturar-se,
Seguir el meu obstinat i heroic camí
Buscant-la dins el cràter del volcà,
Entre pannes de glaç, o allà on la senda s'havia esborrat
Més enllà de la cova dels set dorments:
A aquella de front ample i alt com blanc era el del leprós,
D'ulls blaus, amb llavis com baies,
Amb cabells arrissats color de mel fins als blancs malucs.*

*La saba verda de primavera, dins el bosc jove, en moviment
Celebrarà la Mare de la Muntanya,
I cada ocell cantaire refilarà per ella;
Però jo estic dotat, fins i tot en novembre,
La més crua de les estacions, amb una percepció tan gran
De la seua magnificència nuament gastada
Que oblide crueltat i traïció passada,
Indiferent d'on puga caure el proper llamp*

(Versions d'altres autors)

Foto 2: *Crescita della musa*, de Jordi Sintes

A Pilar i a Luis Veres

Abans fou la cambra dels trastos. Quan vingué

Borges, va ser el seu dormitori. Daltabaix passava les hores observant les prestatgeries noves i, curiós, per l'instint felí ensumava el rellotge de sorra i el globus tallat en bruc, les apilades caixes de volums, el *Bompiani*, dues cadires desmuntades, la taula per muntar.

Als pocs dies l'animal s'instal·là amb nosaltres i, a causa d'un greu problema d'espai entre la matèria filosòfica i la poètica, vam decidir traslladar a aquell habitacle, la biblioteca, amb la innocent promesa de no comprar més llibres.

Els toquem, ens mira el gat i queda quiet. Passem pàgines, llegim fragments, poemes sencers. *Per ventura Borges és blanc i de porcellana, i cent anys són no-res!*
Els tanquem, els canviem de lloc, els obrim i els recuperem...

Ara som, tots tres, a un mateix *Aleph*!...
L'el·lipse dels prestatges, que semblen ones,
i les vistoses veles dels punts de lectura,
duen el timó del nostre temps.

Aquest matí, a la biblioteca, hem inferit un nou tall a l'incessant present: *perdre's en la contemplació.*

A Jaume, nadó com l'art

Et parle, una matinada d'octubre,

amb el remor dels meus trenta anys,
Jaume. Seré brevíssim com l'art
i transparent com la veu d'un amic
perquè d'ací a un any faràs un any.

M'agradaria ser conscient de què sents,
però el miracle de nèixer és tot teu.
Ets perquè Àlicia i Joan, una nit
dia de març, van desitjar-te plegats;
van desitjar-te moltíssim, i ara ets.

Estima, estima com nosaltres t'estimem!
Cal destriar cada urgència del viure,
la pluja dels plors i la rosa més roja del roser,
perquè d'ací a trenta anys en faràs trenta
i potser recordaràs, o no, aquest poema.

Si aprens a perdre el temps, Jaume,
instant i pau, llarg camí i mar endins,
seran tan sols paraules, paraules
per a viure, per a passejar amunt
i avall... per a passejar, per a viure.

I quan a la porta d'aquesta primera escola
algú et done un parell de caramels pensa,

Jaume, que on n'hi ha dos n'hi ha tres,
que llarga llarguíssima és la vida
i l'art, en canvi, breu.

CANÇÓ *ALL RIGHT* D'ACORD SECRET

*(en les sis cordes, Octavio,
de la mateixa guitarra)*

Germà estimat, què dius?

Et trobe pacient, per què?
Aquesta cançó ets tu:
senzilla, d'acord secret.

La música equànim, ara,
ens mostra la llum, la llum:
serà nostre el vent (la lluna,
la mar i el temps, de reüll).

Germà estimat, què dius?
Et trobe prudent, ja veus.
Aquesta serena nit
sembla també tu, la sents?

La lluna tranquil·la espera,
la mar ens vigila ací,
el temps de verema ensenya...
Nosaltres al vent... sí, sí!

Què dir si de nit refresca?
Millor, n'estic ben content.
Aquesta cançó ets tu:
profunda, d'acord secret.

ACTE DE COMUNICACIÓ, II

I quan ens han demanat tocant al poema
obrim vi negre i parem taula
al voltant d'algunes respostes:

parlem

certa varietat diatòpica del català ací, a *Cavorques*,
i de vegades ens vénen ganes ubèrrimes de llegir
César Vallejo, entre altres; amb la primera espurna
vam escriure i provar sort, publicàrem
i l'editorial s'estirà ben poc; en valencià
trenca el mar la mar de versos i, a més a més,
a la facultat el professor Albert Hauf ens digué
Sense cultura es perd l'home, i llegíem i fumàvem
i sentíem de nit el sol.

Bé, ho fem per la musa
i per a tothom, perquè sí o perquè no (potser
per discernir somnis del Somni d'un altre dia).

I encara heu de saber, amics lectors, que nosaltres
mai no hem anomenat pàtria *al vent ni a les pedres*.
Que és de tots aquest poema que ara llegiu
i aquell altre que canta *Se quel guerrier io fossi! o Je t'aime*.

Si ens demanen perquè la portem al vers,
si ens la toquen, pensem que qualsevol resposta
és bona

donat el caire agosarat de la pregunta.

La línia vaga, incerta

de la pintura, amb mà ferma
no basta deixar-la
sobre un blanc sense vida.

No basta, amb precisió i tinta,
acusar llum i ombres,
llampecs o bon temps
en cada cosa.

Matisos, clarors... Tot ho prova
la tenaç mà que troba!

Sí, pintar
és crear.

Però atenció, per favor:
natura pàl·lida, còpia,
feina estèril esdevé,
si no ha de quedar nua
l'ànima.

*Fals homenatge al poeta Vicent W. Querol,
per als meus amics Pildorilla i Batussi, pintors*

PERIS, EL POETA

Podria haver sigut tan gran com Arthur Rimbaud

o Gil de Biedma, però la baixada del teló em va tocar
a Cala Deià i abans d'acabar els trenta.

Fou en la primera vesprada blava i taronja de maig,
en enllestir el darrer acte d'amor propi. La meua llengua
no volia expressar allò que ens bullia, i tanmateix al principi
de tot posseïa una clara visió, quasi transparent, tan diàfana
que em va dictar, i prou bé, per a setembre des de l'hivern.

Sí, encara més jove dominí, de categoria,
la perspectiva d'una llarguíssima nit de lluna
crescudeta i completa, tan sencera per a tastar
un poc de cada vici fins al desfici, tant que feia por.

El reverend Abner Peet, amic en la taula
i en el vers, va sentenciar al seu sermó
que pitjor seria veure'm convertit
en un simbolista més o en amant sense gràcia.

¡Amor, no!, ¡no te convengo!, diu el meu adéu
a l'esquerra de la triste Minerva Jones.

*Andreu Peris (heterònim), autor de
Poética desde septiembre i Una tempo-
rada en el invierno revisited*

PROFESSOR PETERSON

Encara que ni Richard Bone ho accepté

sóc des de fa un lustre una làpida més d'*Spoon River*,
el riu cullera a la vora de la mar que no és el morir,
sinó el somiar. De fet, puc escoltar dia i nit el violí,
instrument d'arrítmica i frenètica veu que tant estime.

Tothom diu que vaig ser un accident, vist i no vist,
però ningú ho sap ben bé (massa ganes, ara ja ho sabeu).
No, no és per riure, que una com vosté va afegir:

*tu que et moriràs per sempre
l'instant que deixis de viure.*

Però ací puc sentir que res no va més enllà
del present del demà, entre altres dies, i
per tant no cal triar essència o existència, inspiració
o transpiració. Puc recordar: *Spirit lives when man dies*
What spirit is, man can be (tampoc són meues, les paraules).

Sóc ací perquè Ell ho ha escrit.

En pau, sóc.

Edgar (James) Peterson, professor de llengua i literatura
que recitava Dante Alighieri de memòria, va coeditar
Les màquines de Leonardo i col·laborar a les revistes *El*
Mono-Gráfico, *República de las Letras* i *Archipiélago*

ARRÒS PASSEJAT

A Àngela i a Paco,

Vinguí del mercat i et regalí flors
per demà en un test de terracota,
dotze enceses roses de Jericó
vas trobar-te davant, ínclita rosa!

Vinguí del mercat i et duguí un gat
per ahir dins un cistellet de vim,
espiritual felí que amagant-
se vas veure passar, animal fi!

Ara vinc del mercat amb carn de porc,
cansalà, cigrons, tomaca, creïlles,
alls, embotit i un bon grapat d'arròs:
junts l'hem dut fins al forn, sembla mentida!

AMOR A L'AST

pares de la musa

Ara que estem junts i ben torrats, cuits
volta i volta pel sol d'estiu a Ciutat.
Ara que tot comença per darrere
i acaba per davant en comptar dos, quatre
i amunt, sis, huit i avall fins a deu.

Ara que són les deu i deu, ara,
preferim viure a escriure més!
Quan la creixença del plaer
assoleix la seua maduresa, toca
l'hora de cremar un nou poema.

En plenes facultats teòriques,
i emprant el pràctic plural,
ens rostim a la graella dels dies
al nostre punt de sal. Així és
com cuinem el poema fet carn!

(Inèdits)

Foto 3: *Le due muse*, de Jordi Sintès

CANÇÓ D'ESTIU

Què té aquest temps d'estiu,
sol de juliol o d'agost? És que hi ha vida
a l'ombra?

No ho sé, dubte.

Damunt del sofà veus la mar, en calma,
que emmarca la finestra del menjador.
Fixes el teu esguard en un llaüt
qualsevol, i no saps *quines pulsacions,*
quins colps t'acompanyen.

Et parle
sobre Ulisses i la descordada lira
d'Homer. Tu d'eixa cançó d'estiu
que ens convida a vagar per la ciutat,
a procurar el destí més llarg.

Vull recitar-te una altra versió
del poema, però he oblidat el ritme
de la primera estrofa.

Somrius per riure.
Hi ha vida a l'ombra quan,
tot seguit, t'acostes a mi.

A instàncies de Jaume Pomar

Fes-me un buit a la teua cambra, al teu llit.

Sé que demà, quan m'alce prompte,
en trobar cafè i fum per tal d'oferir-me
a l'alba, pressentiré marítima la matinada
perquè carrers i places són els dels altres dies.

Enrere la nit, descansa encara aquesta terra bona,
ciutat en calma sense estornells negres i rosats
de setembre, d'octubre, sense estornells de novembre
que han de tornar com l'oroneta a la primavera de mans.

Ningú és viu, tothom dorm o mor. Som a punt
d'ésser impregnats d'una llum quasi de farina,
pròpia de la consumació d'ombres i de silencis.
Escriu una *cançó d'amic i cos present* al mar de dos.

Fes-me un buit al teu llit, a qualsevol cambra teua
plena de somnis o de records.

Voldria despertar amb tu.

*Fluisce fra te e me sul belvedere
un chiarore subacqueo che deforma
col profilo dei colli anche il tuo viso.*

Eugenio Montale

Domina entre tu i jo, per l'el·lipse
de la barana, una claror d'aquàrium.

Destaca l'entorn del teu cos
sobre un fons de gavines, terrats i port marítim.

És una llum blavosa
la d'aquesta balconada transparent,
que perfila a cada gest
l'aura suau del meu desig
en concretar el pas del capvespre.

Què·serenament pròxima, la nit.

Pocs instants han sabut tant de nosaltres.

(Versions d'*Obrir l'estiu*)

Foto 4: *La musa inspira e sfida*, de Jordi Sintes

VESPRADA

Ens acompanya aquesta vesprada
d'estiu, preludi d'una nit plena.

Tot és d'una harmoniosa claror.

La mar dibuixa la seua rectilínia
d'horitzó i, blanc i blau, el cel
és confon amb ella.

Tots dos en pau!

A poqueta nit, cansats del més enllà,
ens mirem de prop, de front, i sentim
palpitació d'ulls.

Aquesta llum és una gràcia per a nosaltres.

Demà no és ahir, és hui.

Ets, sóc.

Ets, som.

PUNT DE FUGA

Serena sembles i, encara
absent, somrius.

No laments les ocasions,
ni sents aquella cristal·lina
por de pètals acoltellats.

Vagues i el pensament,
que està al seu punt, allí
o més enllà, qui sap
si pretén resoldre l'enigma
interminable o sols esbossar-
me
un nou somriure.

ACTE DE COMUNICACIÓ, I

Ara t'estic estimant i tu estàs llegint:

*estima'm malgrat la circumstància
sense feblesa sense suposar
que nosaltres ens estimem
distants de la certesa d'Amor
dins el pit d'aquest poema.*

Estima'm ací i ara, ací, junts,
nosaltres: jo escric, tu lliges.

Estima'm, per favor!

Estima'm pels instants en mai,
versos fum del poema extraviat
des mallorquí Robert Graves.

Sí, estima'm!

M'estàs estimant ara i jo estic escrivint:
estima'm malgrat la circumstància...

VERSOS *FUM*

a

musa

 sí cuines el temps
dins el teu pit
vull paraules de rubor
i dies ben cuits.

b

l'acròbata rosa
dicta des del trapezi
i no es cansen mans ni llavis
tampoc no es cansa la rosa.

c

conquerir breu i sincer
l'espai d'un corn de mar
és pintar o escriure versos?
és poesia? és crear?

d

l'art esdevé natura
i *la rosa als teus llavis*

és poesia
en obrir-se nua

ets el meu horitzó
en trobar-te una cançó!

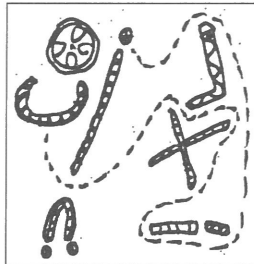
e

poeta
per accident
en poesia de paper

per tant vers
has de ser precis
dins el pit del poema
i trobar-te rellegit
cercant eixa lectura
gairebé insatisfeta.

(Versions de *Poemes a dues mans*)

L'autor ha llegit aquests poemes al Centre de Cultura «Sa Nostra»
el dia 12 de març de 2001

76. RAFAEL DE CÓZAR. *Poemas*
77. DIEGO DONCEL. *Poemas*
78. JESÚS MUNÁRRIZ. *Oficios varios*
79. NARCÍS COMADIRA. *Poemes*
80. SEBASTIÀ VIDAL. *Poemes*
81. ARCADIO LÓPEZ-CASANOVA. *Mester de poeta* [1969-1999]
82. VICENT BERENGUER. *Prova d'actor*
83. VICENT ALONSO. *Poemes*
84. ANTONIO PIEDRA. *Argumento de la cal*
85. OLVIDO GARCÍA VALDÉS. *Poemas*
86. JOSEP M. MARTÍNEZ ANGLÈS. *Poemes*
87. AURORA LUQUE. *Cuaderno de Mallorca*
88. LLUÍS URPINELL-I-JOVANI. *Poemes*
89. JACOBO CORTINES. *Paisaje en el tiempo*
90. XOSÉ MARÍA ÁLVAREZ CÁCCAMO. *Poemas*
91. JOSÉ MARÍA ÁLVAREZ. *Poemas*
92. FRANCESC FLORIT NIN. *Memorial dels ulls*
93. MARC GRANELL. *Selecció de Poemes*
94. ALMUDENA GUZMÁN. *Poemas*
95. MIGUEL ANXO FERNÁN-VELLO. *Poemas*
96. DOMINGO-LUIS HERNÁNDEZ. *No más que la mañana* [Poemas, 1986-1999]
97. PILAR PALLARÉS. *Poemas*
98. ANTONI MARÍ. *Poemes*
99. JUAN MANUEL VILLALBA. *Poemas*
100. ANTONIO CARVAJAL. *De Flandes las campañas*
101. VICENÇ LLORCA. *La plaça de la poesia*
102. FERNANDO DELGADO. *Sobre el amor y sus contrarios* (Antología)
103. JOSEP PIERA. *En el nom de la mar..., i un inèdit* (1991-2000)
104. FRANCISCO CASTAÑO. *Del decorado y la naturaleza*
105. PABLO DEL BARCO. *El mirador de silencios* (Antología)
106. JOSÉ HIERRO. *Poemas*
107. PERE JOAN MARTORELL. *Després del silenci*
108. BASILIO RODRÍGUEZ. *Breve antología poética* (1983-2000)
109. JOSÉ DANIEL M. SERRALLÉ. *Poemas*
110. MARGARITA BALLESTER. *Poemes*
111. ESTEBAN PISÓN. *Euroversos* (Antología)
112. XUAN BELLO. *Poemas*
113. SILVIA UGIDOS. *Poemas*

Universitat de les
Illes Balears

ISBN 84-7632-643-2

9 788476 326435

"SA
NOS
TRA"

Obra Social
i Cultural